

УДК 7.091

Данильченко Н. В.

викладач кафедри дизайну, Навчально-науковий гуманітарний інститут Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв), nataliia.danylchenko@nuos.edu.ua

Розкладай І.

студент спеціальності 022 Дизайн, Навчально-науковий гуманітарний інститут Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв), nataliia.danylchenko@nuos.edu.ua

ПОРТФОЛІО, ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДИЗАЙНЕРА

Розглянуто значення портфоліо творчих робіт для діяльності дизайнера, види та призначення портфоліо, а також засоби, за допомогою яких воно створюється.

Ключові слова: портфоліо, презентація, творчі роботи, дизайн-проект.

Будь-який дизайнер в певний момент своєї діяльності стикається з необхідністю представити свої роботи широкому колу глядачів. Складання портфоліо своїх творчих робіт та його презентація – важливий нюанс, який має значення для досягнення тієї чи іншої мети діяльності дизайнера: пошук роботи, навчання, рекламна мета, виставкова діяльність. По якості складеного портфоліо, його належної презентації складається перше враження про дизайнера, як про фахівця. Саме слово походить від англійського «portfolio», яке перекладається як «тека з документами». В широкому сенсі – це перелік ваших проєктів і досягнень в будь-якій галузі (дизайн, освіта, фінанси та ін.), які демонструють ваш професіоналізм, досвід та рівень вашої майстерності.

Навички презентації власних творів можуть знадобитись вже на етапі навчання, щоб представити свої роботи, презентувати в найвигіднішому світлі. Це стосується, в першу чергу, представлення своїх курсових та дипломних проєктів та їх захисту. В результаті треба представити проєкт, як найкращий варіант багатьох можливих проєктних рішень та творчих пошуків, підсумок творчої роботи.

Наявність портфоліо також особливо важливим є для дизайнерів у їх *творчій професійній діяльності*. Результатом такої творчої діяльності дизайнера є різноманітні дизайн-проєкти середовища та інтер'єра, творчі роботи з рисунку і живопису, декоративні роботи, проєкти з графічного дизайну та інші.

Презентація власних творів за допомогою портфоліо може слідувати багатьом зовсім різним завданням.

1) Найпоширеніша, мабуть, ціль – це пошук роботи. Через те, що портфоліо дизайнера – це підтвердження навичок і професіоналізму, то, безумовно, воно вимагається майже кожним замовником. За портфоліо потенційний замовник оцінює вміння дизайнера, досвід роботи та його потенціал, галузь спеціалізації. Грамотно складене портфоліо може також характеризувати навички soft skills: соціальні компетенції, комунікабельність, вміння працювати в команді, креативність.

2) Комерційна діяльність. Окрім роботи, портфоліо та презентація власних творів, може бути зроблена з метою продати ці роботи. І у цьому сенсі портфоліо для майбутнього продажу творів має відрізнитись від того, що зроблено для пошуку робо-

ти, бо цілі і завдання у них різні. Наприклад, таке портфоліо може бути тематичним, складеним взагалі для будь-якої *конкретної однієї мети* та спрямовано, наприклад, зацікавити когось персонально. Або воно може включати в себе різноманітні роботи різної спрямованості. Також, наприклад, таке комерційне портфоліо може бути створено, як на тривалий час, так і для якоїсь конкретної одноразової мети.

3) Виставкова діяльність. Дуже часто сучасні митці, художники та дизайнери, беруть участь у творчих виставках, тематичних, групових, персональних. Це може бути і одноразова, і постійна співпраця. Для цього слід мати оформлене портфоліо, яке може зацікавити організаторів виставки, наприклад, власника галереї. Але важливе не тільки наявність портфоліо, але і вміння спілкуватись та співпрацювати, переконувати.

Взагалі, від того, як буде сформульована *мета* портфоліо, залежить і вибір робіт, і загальне оформлення, і стилістика, і розповідь про себе. Треба враховувати, хто буде переглядати портфоліо: що цікаво потенційному клієнту і майбутньому покупцю робіт, навряд чи зацікавить роботодавця. При цьому, роботи, які будуть презентуватись, звичайно, будуть різні, і відповідно, можуть бути різними підходи до оформлення: стилі, платформи та місця розміщення тощо.

В залежності від мети може відрізнитись і засоби створення портфоліо та його розміщення. Наприклад, портфоліо для вступу може бути розміщено на Гугл-диску і переглядати його можна за посиланням. А якщо мета портфоліо – демонстрація своїх творів та продаж – краще бути створити сайт, або створити сторінку в соцмережах. Варіантів наразі існує багато, вибір є як в засобах створення, так і в засобах перегляду. Тому етапи створення портфоліо почергово: визначення мети, вибір засобів створення та платформи розміщення власного портфоліо, наповнення творчими роботами, інформацією [1].

Портфоліо може бути як друкованим, так і в електронному форматі. І від цього теж буде залежати варіанти його оформлення. До речі, в останні роки все більшу популярність завойовує портфоліо в електронному форматі. Цьому сприяє і те, що багато дизайнерів працює віддалено в сучасних умовах повномасштабної війни (а раніше – пандемії).

Для розробки портфоліо, в наш час існують багато засобів та програм, які відрізняються складністю, зручністю застосування та ін. Один з самих доступних та популярних способів – це розробити презентацію. Сучасне програмне забезпечення дозволяє створювати професійні презентації слайдів, що, своєю чергою, дозволяє доповідачу ділитися інформацією, використовуючи слова і зображення. Спочатку презентації слайдів були орієнтовані на живу аудиторію, їх представляли за допомогою проєктора. Тепер вони з такою ж вірогідністю представляються вебаудиторії та публікуються в Інтернеті на різних платформах.

Google Slides, Microsoft PowerPoint, Keynote, Canva – це найбільш відомі платформи для створення професійних презентацій, кожна з яких має свої переваги. До того ж існує багато менш відомих програм для створення таких. Вони доступні, з можливістю використання як комп'ютері, ноутбучі, так і мобільному телефоні. Над одним і тим же проєктом можна працювати з різних пристроїв, можна працювати онлайн.

Окрім перелічених сервісів, альтернативним варіантом є створення портфоліо безпосередньо в Adobe Acrobat, де є окрема панель інструментів «PDF-портфоліо» [2]. Створення портфоліо відразу в PDF скоріше має сенс, коли портфоліо є комплексним, і містить текстову інформацію, посилення, таблиці тощо або потребує роздрукування.

Можна створювати відеопрезентації, які спрямовані на справлення неабиякого враження, тому важливе якість відео-, звуку. Така презентація не має бути довгою, щоб утримувати увагу глядача.

Наразі існує багато графічних редакторів, прикладних програмних продуктів, які дозволяють створити якісне портфоліо, працюють як автономно, так і онлайн, і задовольняють вимогам з точки зору дизайну та художнього оформлення.

Аналогічно існує і багато варіантів розміщення власного портфоліо. Перевага якогось з них залежить від мети портфоліо та завдань, які стоять перед дизайнером. Як і в питанні з наповненням портфоліо – сьогодні не існує будь-яких рамок чи обмежень з вибором місця для його розміщення. Від самого простого варіанта – розмістити портфоліо на Гугл-диску – до розміщення на дизайнерських платформах, таких як Behance та Dribbble. Перевагою розміщення портфоліо на таких платформах є те, що це спільнота дизайнерів, де розміщують портфоліо та творчі роботи вебдизайнери, графічні дизайнери, ілюстратори та представники інших суміжних творчих спеціальностей.

Також важко переоцінити значення соціальних мереж для даної мети. Зараз велика кількість акка-

унтів в соціальних мережах створена для комерційної діяльності. Тому, розмістити свої творчі роботи в соціальних мережах – теж варіант для творчої діяльності дизайнера. Існує можливість, в першу чергу, знайомити зі своєю творчістю велику аудиторію, у тому числі продавати свої роботи. Перевагою такого розміщення є те, що зараз соціальними мережами користується майже кожний, і можна залучити більше людей, зацікавити навіть тих, які і не мали таких планів.

Також важливим аспектом в складанні портфоліо творчих робіт є його оформлення. Особистий творчий смак та ідентичність дизайнера проявляються найяскравіше саме через візуальну презентацію проєкту. Перше враження про дизайнера, як правило, формується завдяки вигляду портфоліо. Тому при оформленні останнього слід враховувати як сучасні тенденції в графічному дизайні, так і, безпосередньо, закони композиції, кольорознавства, основи типографіки, ергономічні аспекти в дизайні візуальних комунікацій.

Таким чином, можна побачити, що скласти вражаюче портфоліо не дуже просте завдання. Тому для студентів спеціальності «Дизайн» запропоновано вибірковий курс «Презентація і розробка портфоліо творчих робіт». В наш час студенти починають працювати ще на етапі навчання в університеті, і такий курс для них є корисним. Як показала практика минулого навчального року, студенти зацікавлені в освітленні даного питання, проявляють неабияку зацікавленість. А при виконанні творчого завдання – скласти власне портфоліо – вже віддають перевагу певній творчій діяльності, обирають різні засоби створення та варіанти розміщення портфоліо.

Висновок: розробка портфоліо творчих робіт є важливим елементом в діяльності дизайнера. Навчати розробляти власні портфоліо та грамотно їх презентувати з урахуванням призначення, сучасних тенденцій та можливостей комп'ютерних програм, є доцільним ще на етапі навчання в університеті. Це сприяє формуванню професійних навичок фахівця-дизайнера.

Література

1. Оформлення портфоліо: формати, етапи та приклади – AboutMarketing. *AboutMarketing*. URL: <https://aboutmarketing.info/internet-marketynh/oformlennya-portfolio-formaty-etapy-ta-prykklady/> (дата звернення: 20.02.2023).
2. Створення та індивідуальне налаштування PDF-портфоліо. *Adobe Help Center*. URL: <https://helpx.adobe.com/ua/acrobat/using/create-customize-pdf-portfolios.html> (дата звернення: 17.03.2023).

Danylchenko N., Instructor of the Department of Design, Educational and Research Institute of Humanities of Admiral Makarov National University of Shipbuilding (Ukraine, Mykolaiv), natalia.danylchenko@nuos.edu.ua

Rozkladay I., Student of the Specialty 022 Desing, Education and Research Institute of Humanities of Admiral Makarov National University of Shipbuilding (Ukraine, Mykolaiv), natalia.danylchenko@nuos.edu.ua

PORTFOLIO, AS AN ELEMENT OF THE DESIGNER'S PROFESSIONAL ACTIVITY

Considered the importance of a portfolio of creative works for the activity of a designer, the types and purpose of a portfolio, as well as the means by which it is created.

Keywords: portfolio, presentation, creative works, design project.